

מראים את גבעת רם

יום שני 5 ינואר 2026

IBEXperts Ltd.

תכנון והדרכה: רחלי קרייסברג

[IBEX](#) חברת

תוכנית הסיור

חניה בחניון מוזיאון ישראל	8:30 •
התכנסות בכניסה לרשות העתיקות	8:45 •
ביקור בסדנאות של רשות העתיקות	9:00-10:30 •
נסיעה לאוניברסיטה העברית, גבעת רם – רק עם חלק מן הרכבים	10:45 •
ביקור באקדמיה ללשון העברית	11:15-12:45 •
הליכה בשביל התלוי למנזה בגבעת רם	13:00-13:15 •
ארוחת צהרים במנזה	13:20-14:00 •
נסיעה לחניון הספריה הלאומית	14:15-14:30 •
ביקור בספריה הלאומית	15:00-16:30 •
הליכה לאורך פארק רופין החדש והמונגש, ביקור באנדרטה למלחמת "חרבות ברזל", שיחה עם גב' יעלה ביטון דה לנגה מחזיקת תיק תיירות בעירית ירושלים	16:45-18:15 •
סיום הסיור	18:30 •

"ירושלים שבלב" אברהם פריד -

<https://www.youtube.com/watch?v=XYFcf4C98uc>

היא משוש כל הארץ, דלתות העמים
היא אורו של עולם
על שבעת ההרים היא עומדת
ונמצאת בחלומות של כולם
מקצוות התבל הם נושאים עיניהם
המסע לא הושלם
כי בסוף זה הלב
רק הלב שמוביל,
מוביל את כולנו לשם...

כל הדרכים, השבילים, הכבישים, השלטים
מובילים לירושלים
כל התפילות, הדמעות, בקשות, מחשבות,
מובילות לירושלים
כל השירים, פיוטים, מזמורים, סיפורים
כולם לירושלים
ירושלים שבלב

• **מילים: אברהם פריד ותומר הדדי**
לחן: תומר הדדי

כל אדם מחפש מקומות
ונופים חדשים בעולם
הוא חוצה יבשות וימים
במסע של הנפש לשם
על כנפי מחוזות הדמיון
הוא מפליג בספינה אל הים
אך בסוף זה הלב
הלב שמוביל
מוביל אותנו לשם

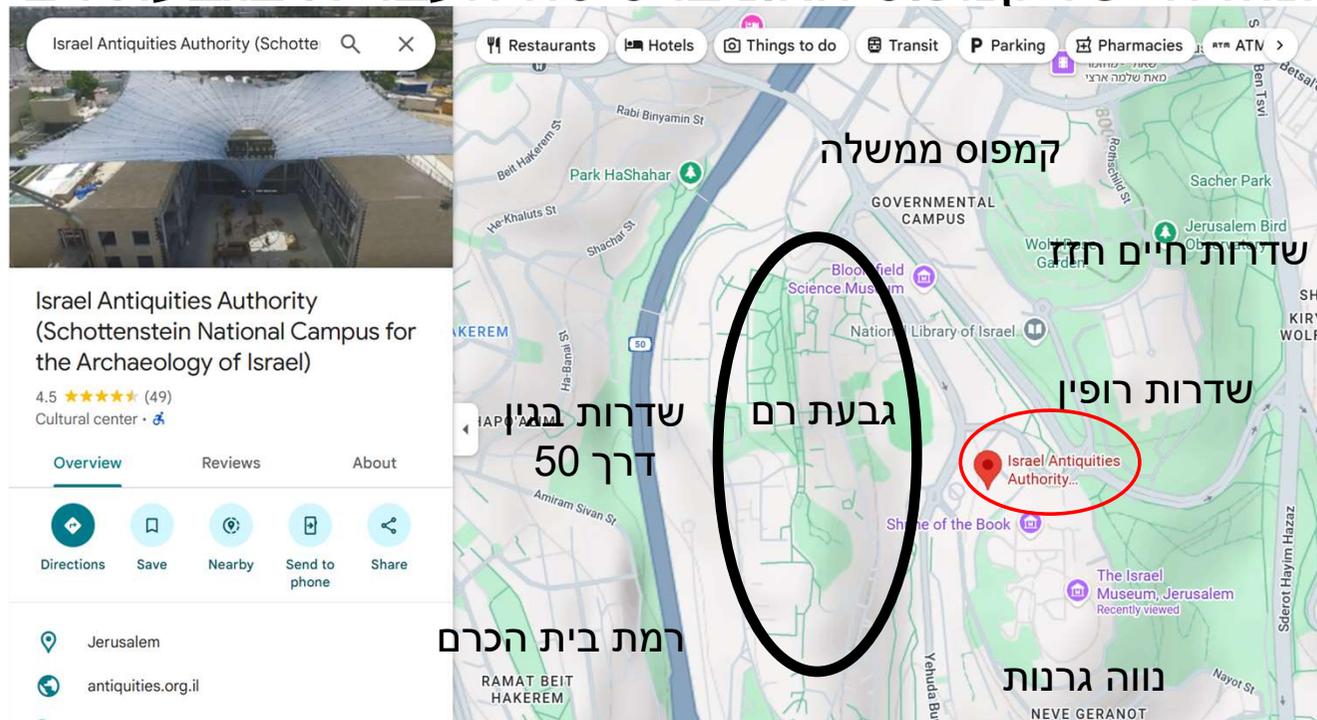
כל הדרכים, השבילים, הכבישים, השלטים
מובילים לירושלים
כל התפילות, הדמעות, בקשות, מחשבות,
מובילות לירושלים
כל השירים, פיוטים, מזמורים, סיפורים
כולם לירושלים
ירושלים שבלב

מה להביא?

- מים – 3 ליטר לאדם
- משקפי שמש
- אוכל עד לארוחת הצהרים
- נעלי הליכה טובות
- בגדים חמים – שיטת הבצל
- מצב רוח מעולה

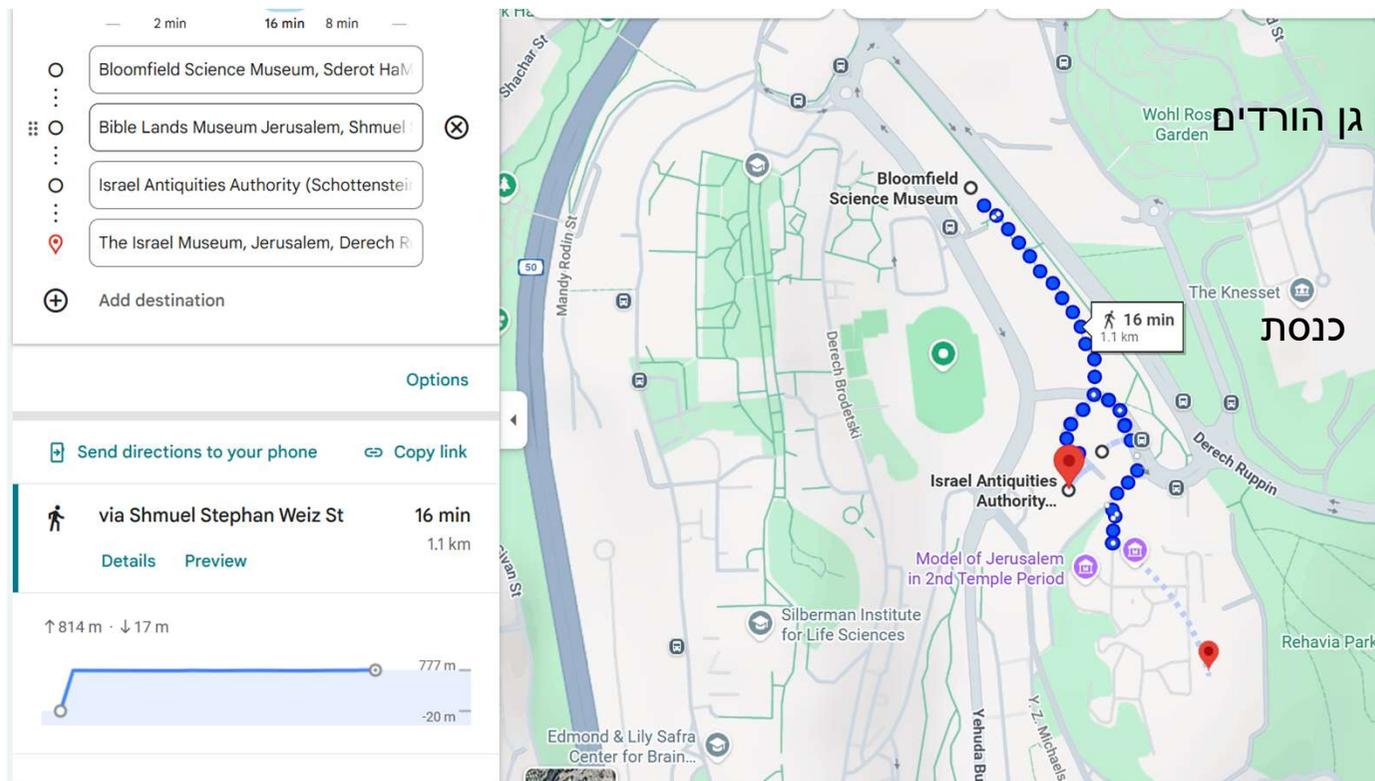
רחבת הכניסה לרשות העתיקות

- נעמוד עם הפנים לצפון (רשות העתיקות תהיה משמאלנו)
- אנחנו עומדים בין שדרות רופין, העוברים מצפון מערב לדרום מזרח,
- לבין הצד המזרחי של קמפוס האוניברסיטה העברית בגבעת רם

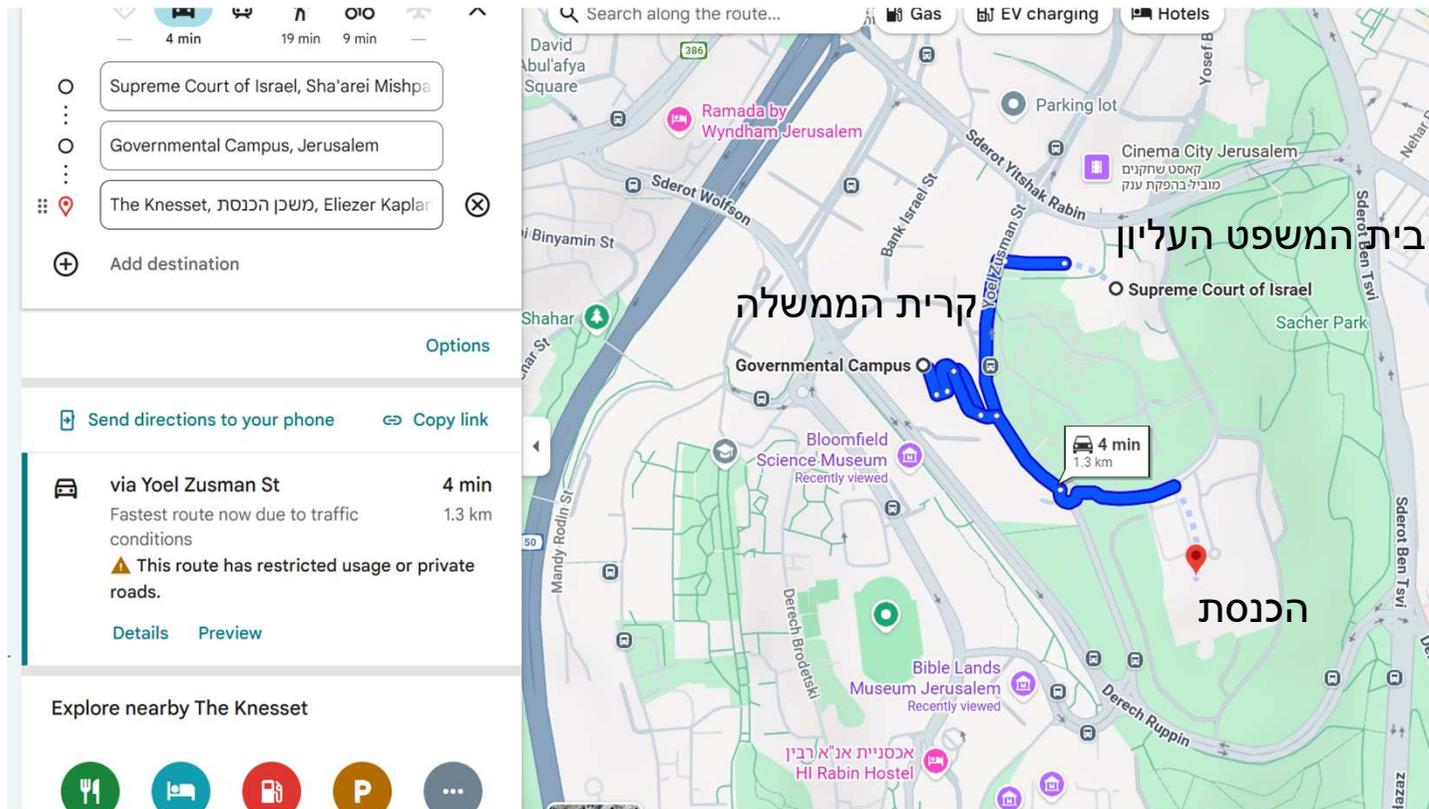
שדרות המוזיאונים

- בקריית המוזיאונים הנמצאת לאורך שדרות רופין
- דרומית למוזיאון ארצות המקרא ומוזיאון המדע, וצפונית מערבית למוזיאון ישראל

איפה קרית הממשלה?

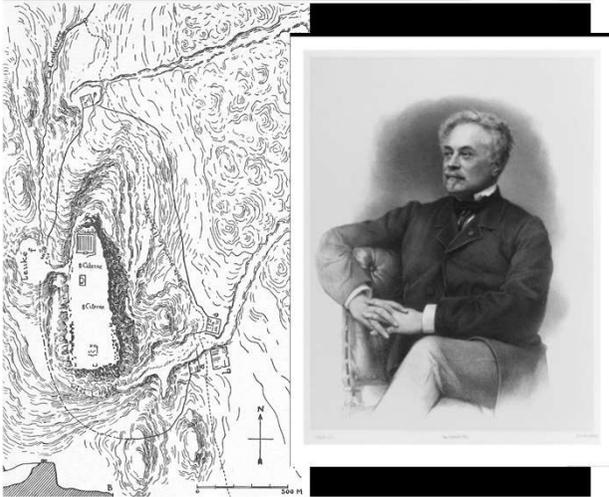
- צפונית מזרחית לרשות העתיקות
- מצפון לדרום: בית המשפט העליון, קרית הממשלה, הכנסת

מה היה כאן בעבר?

- בגבעת רם עצמה לא התגלו עד כה שרידים של עיר גדולה, אלא בעיקר עדויות לפעילות חקלאית לאורך התקופות.
- **תקופת המקרא (586 - -1,000):** האזור היה מחוץ לחומות ירושלים הקדומה. יש עדויות לכך ששימש כשטח חקלאי, בעיקר כרמים ושדות, בשל הקרבה למקורות מים כמו נחל שורק.
- **תקופה החשמונאית והרומית (333+ - 167-):** לא נמצאו עדויות ליישוב קבוע, אך יש ממצאים המעידים על פעילות חקלאית ומתקנים חקלאיים.
- **תקופה הביזנטית (638-324):** נמצאו שרידי כנסיות ומבנים חקלאיים בסביבה הקרובה, מה שמעיד על נוכחות נוצרית באזור.
- **תקופה העות'מאנית (1917-1516):** האזור נותר ברובו שטח פתוח, עם מעט כפרים ושדות.

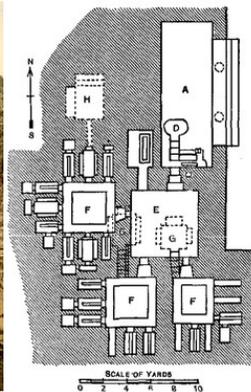
רשות העתיקות - הסטוריה

תשרי מצדה ששירטט דה סוסי בשנת 1854

Felicien de Saulcy - Narrative of a journey round the Dead Sea, and in the Bible lands, in 1850 and 1851 - Felicien de Saulcy

- **1851** החוקר הצרפתי פליסיאן דה סוסי ערך את החפירה הארכאולוגית הראשונה בארץ ישראל בכנסייה במצדה (שזוהתה בטעות כארמון)

- **1863** חפירות בקברי המלכים בירושלים, לראשונה באישור רשמי של השלטון העות'מאני

05/01/2026

תצלום הכניסה לקברי המלכים בשלהי המאה ה-19 (מאגר ספריית הקונגרס האמריקני)

רשות העתיקות - הסטוריה

- **תקופת המנדט הבריטי - הוקמה מחלקת העתיקות של ממשלת המנדט הבריטי אשר ישבה במוזיאון רוקפלר בירושלים**
- **לאחר קום המדינה, ב-26 ביולי 1948 הוקמה מחלקת העתיקות הישראלית, בראשות ד"ר שמואל ייבין. המחלקה פעלה במסגרת משרד העבודה והבנייה, ובהמשך הועברה למשרד החינוך והתרבות כאגף העתיקות והמוזיאונים**
- **1955 - המחלקה הועברה למשרד החינוך והתרבות.**
- **לאחר מלחמת ששת הימים - מוזיאון רוקפלר עבר לשליטת ישראל, ואוחדו בו מסמכי מחלקת העתיקות המנדטורית עם מסמכי אגף העתיקות.**
- **1978 חוק העתיקות אושר בכנסת, והחליף את הפקודה המנדטורית**
- **1989 - אושר חוק רשות העתיקות, המגדיר את תחומי פעולתה.**
- **1 באפריל 1990 - נוסדה רשמית רשות העתיקות, גוף ממלכתי האחראי על חפירות, שימור ופיקוח אתרי עתיקות בישראל**

רשות העתיקות – מה נשמע ומה נרגיש?

- ביקור בסדנאות של רשות העתיקות – המחשת זיהוי מטבעות, חרסים ומגילות

רשות העתיקות

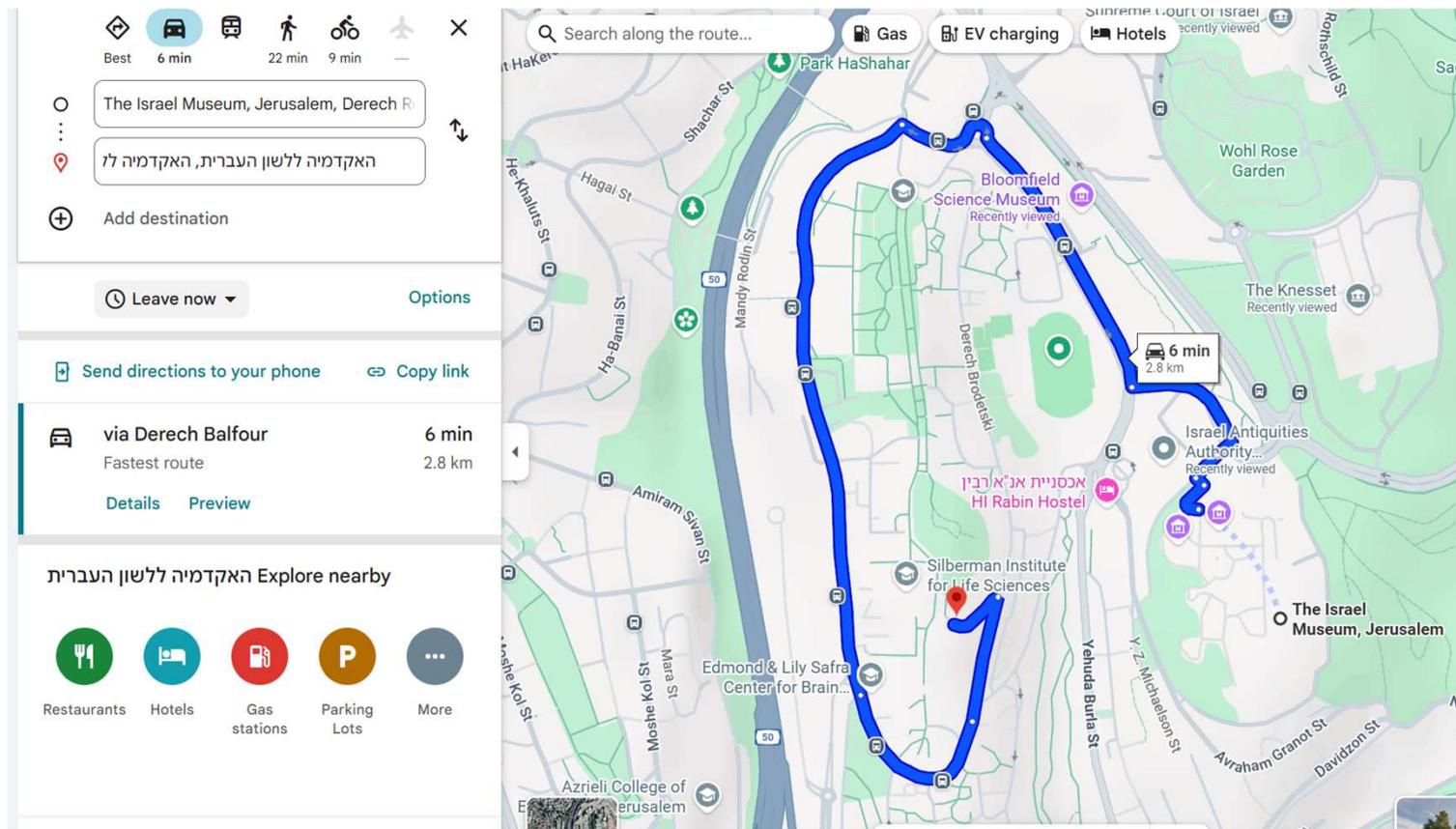
05/01/2026

תוכנית הסיור

- 8:30 חניה בחניון מוזיאון ישראל
- 8:45 התכנסות בכניסה לרשות העתיקות
- 9:00-10:30 ביקור בסדנאות של **רשות העתיקות** – המחשת זיהוי מטבעות, חרסים ומגילות
- 10:45 **נסיעה לאוניברסיטה העברית, גבעת רם – רק עם חלק מן הרכבים**
- 11:15-12:45 ביקור באקדמיה ללשון העברית – נעסוק במכתבה של בן יהודה ותחיית השפה העברית, באוסף המסורות המתעד את המבטאים של קהילות ישראל ומה הם מספרים על התפתחות העברית, ובחידושי הלשון של האקדמיה
- 13:00-13:15 הליכה בשביל התלוי למנזה בגבעת רם
- 13:20-14:00 **ארוחת צהרים במנזה**
- 14:15-14:30 נסיעה לחניון הספרייה הלאומית
- 15:00-16:30 ביקור בספרייה הלאומית בדגש על אוצרות התרבות של ישראל בספר, בסיפור ובכתב, קערות ההשבעה, אותיות אור – פסל של מיכה אולמן, מבנה המוזיאון.
- 16:45-18:15 הליכה לאורך פארק רופין החדש והמונגש, ביקור באנדרטה למלחמת "חרבות ברזל", שיחה עם גב' יעלה ביטון דה לנגה מחזיקת תיק תיירות בעיריית ירושלים
- 18:30 סיום הסיור

נסיעה לאוניברסיטה העברית – קמפוס גבעת רם

- חוזרים ברגל לחניון מוזיאון ישראל ונוסעים ברכב לקמפוס אוניברסיטה עברית

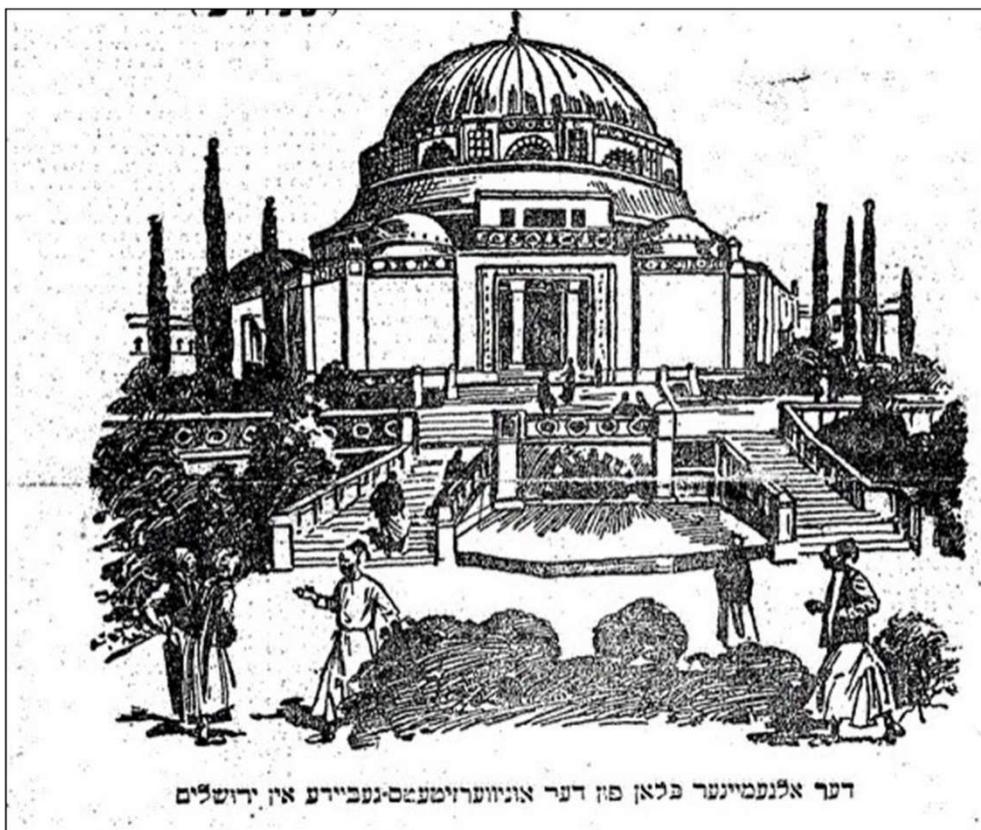

חנוכת האוניברסיטה העברית

- **1925 - הקמת האוניברסיטה העברית - האוניברסיטה העברית נפתחה בטקס חגיגי בהר הצופים ב-1 באפריל 1925. בין המשתתפים: חיים ויצמן, הרב קוק, הלורד בלפור, והמדען אלברט איינשטיין, שהיה ממייסדי האוניברסיטה ותורם רעיוני. איינשטיין נשא דברים בטקס והביע חזון למוסד מחקר יהודי ברמה עולמית.**

"צאו ורנו" - המנון לפתיחת האוניברסיטה העברית

- מילים: יוסף הפטמן
- לחן: אברהם דוידוביץ
- נכתב לרגל הטקס החגיגי בהר הצופים, שבו השתתפו מנהיגים כמו חיים ויצמן, הרב קוק וח"נ ביאליק.
- השיר מבטא את ההתרגשות מהקמת מוסד אקדמי עברי ראשון בארץ ישראל, כסמל לתחייה רוחנית ותרבותית.
- בוצע מחדש על ידי אורה זיטנר בערב שירי ירושלים בתקופת המנדט.
- להאזנה ביוטיוב:
<https://www.youtube.com/watch?v=di0qxjCscll>

"צאו ורוננו" - המנון לפתיחת האוניברסיטה העברית

צאו ורוננו (המנון לפתיחת האוניברסיטה העברית) - אורה

זיטנר

לְמוֹל הַמְדַבֵּר, מוֹל הַיָּם,

לְנֹכַח הַר נָבוֹ –

בֵּית-מִקְדָּשׁ הוֹד יִתְנוּסֶס שָׁם,

הַמְדַע יִנְוֶה בוֹ.

לְזַמְרַת תּוֹרָה יַעַן קוֹל –

קוֹל מְעַדָּר, פְּטִישׁ, סֶדֶן.

וְשִׁמְשׁ תִּצְהַל עַל-פְּנֵי כָל:

כָּד עוֹבֵד עִם וְרוֹ.

צָאוּ וְרוֹנוּ, קָטוּ, רַב,

כִּי קָם, כִּי קָם הַדְּבִיר!

אִם גָּלָה כְּבוֹד, – הִנֵּה שָׁב!

לֹא אָבַד לָנוּ נִיר.

עַל הַר-הַצּוֹפִים מְגִדֵּל אוֹר,

וְנִשְׁקָף הוּא בְרוֹם.

אֵל נִגְהוּ נִכְסָף דוֹר וְדוֹר,

הַתְּפִלָּל אֱלֹיו דָּם.

פעילות בהר הצופים

• 1925–1948 - פעילות בהר הצופים

- האוניברסיטה פעלה בהר הצופים, עם ספרייה ומכון מחקר.
- בתקופת המנדט הבריטי התרחבה בהדרגה.

פעילות ברחבי העיר

• 1948 - מלחמת העצמאות

- הר הצופים נותר בשליטת ישראל אך היה מנותק מהעיר היהודית.
- האוניברסיטה פיזרה את פעילותה בבניינים זמניים בירושלים:
- בניין טרה סנטה ברחוב קינג ג'ורג' - שימש כמרכז זמני לפקולטות למדעי הרוח והחברה.
- בניין ימק"א ברחוב המלך דוד - אירח חלק מהפעילות האקדמית והאדמיניסטרטיבית.
- בניין ברחביה - שימש את הפקולטה למשפטים ומחלקות נוספות.
- בניין בית הספרים הלאומי והאוניברסיטאי - הספרייה הלאומית פעלה במבנה זמני עד המעבר לגבעת רם.
- בניין גימנסיה רחביה - שימש להרצאות ולכיתות לימוד.
- בניין בית העם - אירח אירועים אקדמיים והרצאות.

פעילות בגבעת רם

• 1953–1954 - תכנון קמפוס גבעת רם

- הממשלה הקצתה שטח בגבעת רם להקמת קמפוס חדש.
- תכנון: ריכרד קאופמן, יוסף קלארוין והיינץ ראו.
- עקרון: עיר גנים – מבנים פזורים בשטח ירוק.

• 1954 - הנחת אבן הפינה

- הבניין הראשון: בניין קפלן (לימים ספריית הרמן).

• 1954–1967 - בניית הקמפוס

- נבנו בנייני מדעים, ספריות, כיכר מרכזית.
- סגנון אדריכלי מודרני עם חזיתות אבן ירושלמית.

• 1960 - מעבר הספרייה הלאומית

פעילות בגבעת רם - 1960

60 שנה להקמת קמפוס גבעת רם | ארכיון האוניברסיטה העברית

פעילות בגבעת רם

- **1967 - איחוד ירושלים**
- חזרה הדרגתית להר הצופים.
- בגבעת רם נשאר מדעי הטבע, מכוני מחקר והספרייה הלאומית.
- **1981 ואילך**
- בגבעת רם מרוכזים מדעי הטבע, מדעי החיים, הנדסה ומדעי המחשב.
- **2005** הקמפוס נקרא על שם אדמונד ספרא.
- הוקמה פארק הייטק

פארק הייטק - HUJITECH

- חברת גב-ים מקימה פארק הייטק בהשקעה של 1.4 מיליארד שקלים
- ממוקם בצד המערבי של קמפוס ספרא (גבעת רם)
- שטח של כ-270 אלף מ"ר
- מתוכנן לאכלס כ-10,000–12,000 עובדים

האקדמיה ללשון העברית

- **1890** - הוקם **ועד הלשון העברית**, הגוף הראשון שפעל להסדרת השפה העברית בתקופת תחייתה
- **1929** - חיים נחמן ביאליק קרא בקונגרס הציוני להפוך את ועד הלשון ל"אקדמיה ללשון עברית"
- **1930** - לשכת ארגון "בני ברית" בירושלים הציעה לממן הקמת אקדמיה ללשון
- **הקמת האקדמיה**
- **אוגוסט 1948** – ועד הלשון הודיע על הכנות לייסוד האקדמיה ללשון העברית
- **3 בינואר 1949** – הוכרז רשמית על הקמת האקדמיה ללשון העברית
- **1953** - הכנסת חוקקה את **חוק המוסד העליון ללשון העברית**, שהסדיר את מעמד האקדמיה כמוסד ממלכתי
- **1954** - האקדמיה החלה לפעול באופן סדיר; נקבע תקנון ומבנה ארגוני

האקדמיה ללשון העברית

- **בין המייסדים:**
 - הסופרים ש"י עגנון, חיים הזז, יצחק דב ברקוביץ;
 - המשוררים יעקב כהן, זלמן שניאור;
 - חוקרי לשון כמו נפתלי הרץ טור-סיני, זאב בן-חיים, יוסף קלוזנר
- **פעילות מרכזית**
 - קביעת כללי כתיב ודקדוק, למשל כללי הכתיב המלא ב- 1968
 - חיבור המילון ההיסטורי ללשון העברית
 - קביעת מונחים מקצועיים בתחומים שונים (מדע, טכנולוגיה, משפט ועוד)
- **מעמד חוקי**
 - החלטות האקדמיה המתפרסמות ב"רשומות" מחייבות את מוסדות המדינה, אך לא את הציבור הרחב

תוכנית הסיור

- 8:30 חניה בחניון מוזיאון ישראל
- 8:45 התכנסות בכניסה לרשות העתיקות
- 9:00-10:30 ביקור בסדנאות של **רשות העתיקות** – המחשת זיהוי מטבעות, חרסים ומגילות
- 10:45 נסיעה לאוניברסיטה העברית, גבעת רם – רק עם חלק מן הרכבים
- 11:15-12:45 **ביקור באקדמיה ללשון העברית** – נעסוק במכתבה של בן יהודה ותחיית השפה העברית, באוסף המסורות המתעד את המבטאים של קהילות ישראל ומה הם מספרים על התפתחות העברית, ובחידושי הלשון של האקדמיה
- 13:00-13:15 הליכה בשביל התלוי למנזה בגבעת רם
- 13:20-14:00 **ארוחת צהרים במנזה**
- 14:15-14:30 נסיעה לחניון הספרייה הלאומית
- 15:00-16:30 ביקור בספרייה הלאומית בדגש על אוצרות התרבות של ישראל בספר, בסיפור ובכתב, קערות ההשבעה, אותיות אור – פסל של מיכה אולמן, מבנה המוזיאון.
- 16:45-18:15 הליכה לאורך פארק רופין החדש והמונגש, ביקור באנדרטה למלחמת "חרבות ברזל", שיחה עם גב' יעלה ביטון דה לנגה מחזיקת תיק תיירות בעיריית ירושלים
- 18:30 סיום הסיור

האקדמיה ללשון העברית - נושאים

- המכתבה של בן יהודה ותחיית השפה העברית
- אוסף המסורות המתעד את המבטאים של קהילות ישראל ומה הם מספרים על התפתחות העברית
- בחידושי הלשון של האקדמיה

05/01/2026

תוכנית הסיור

- 8:30 חניה בחניון מוזיאון ישראל
- 8:45 התכנסות בכניסה לרשות העתיקות
- 9:00-10:30 ביקור בסדנאות של **רשות העתיקות** – המחשת זיהוי מטבעות, חרסים ומגילות
- 10:45 נסיעה לאוניברסיטה העברית, גבעת רם – רק עם חלק מן הרכבים
- 11:15-12:45 ביקור באקדמיה ללשון העברית – נעסוק במכתבה של בן יהודה ותחיית השפה העברית, באוסף המסורות המתעד את המבטאים של קהילות ישראל ומה הם מספרים על התפתחות העברית, ובחידושי הלשון של האקדמיה
- 13:00-13:15 **הליכה בשביל התלוי למנזה בגבעת רם**
- 13:20-14:00 **ארוחת צהרים במנזה**
- 14:15-14:30 נסיעה לחניון הספרייה הלאומית
- 15:00-16:30 ביקור בספרייה הלאומית בדגש על אוצרות התרבות של ישראל בספר, בסיפור ובכתב, קערות ההשבעה, אותיות אור – פסל של מיכה אולמן, מבנה המוזיאון.
- 16:45-18:15 הליכה לאורך פארק רופין החדש והמונגש, ביקור באנדרטה למלחמת "חרבות ברזל", שיחה עם גב' יעלה ביטון דה לנגה מחזיקת תיק תיירות בעיריית ירושלים
- 18:30 סיום הסיור

השביל התלוי

- השביל התלוי בגבעת רם הוא חלק ממסלול טבע עירוני ייחודי בתוך קמפוס האוניברסיטה העברית, המשלב **גשרי עץ מרחפים** מעל חורש טבעי ופריחה עונתית
- השביל מורכב משני חלקים עיקריים:
 - **"יער פרחי הבר"** - גשר עץ מונגש החוצה חורש אורנים קסום, לצד פריחה משתנה לאורך השנה:
 - חצבים בסוף הקיץ
 - סתוונות וכרכומים בסתיו
 - איריס הסרגל ורקפות בחורף
 - **"שביל הטיילת בטבע"** - מסלול מעגלי על גשרי עץ, המוביל דרך חורש צפוף ומאפשר תצפיות על מגוון הצמחייה והטבע העירוני
- השבילים מונגשים, עם מרפסות תצפית, ספסלי עץ ושלטי הסבר על פרחי הבר.
- אורך המסלול: כ-1.5 ק"מ, הליכה קלה של 2-3 שעות.

רקפת – זיהוי על ידי עיוורים

<https://www.youtube.com/watch?v=ixNssE7M6PM>

• העלים

- צורת לב ברורה, עם קצה מחוד.
- מרקם חלק יחסית, אך עם עורקים בולטים שניתן להרגיש
- העלים צומחים קרוב לקרקע, בקבוצות

• הגבעול

- דק, חלק וגמיש
- נושא פרח אחד בקצהו

• הפרח

- עלי כותרת הפוכים כלפי מעלה (כמו "מניפה" הפוכה)
- מרקם עדין וחלק
- צורת הפרח אינה שטוחה – יש תחושה של "קיפול" כלפי מעלה

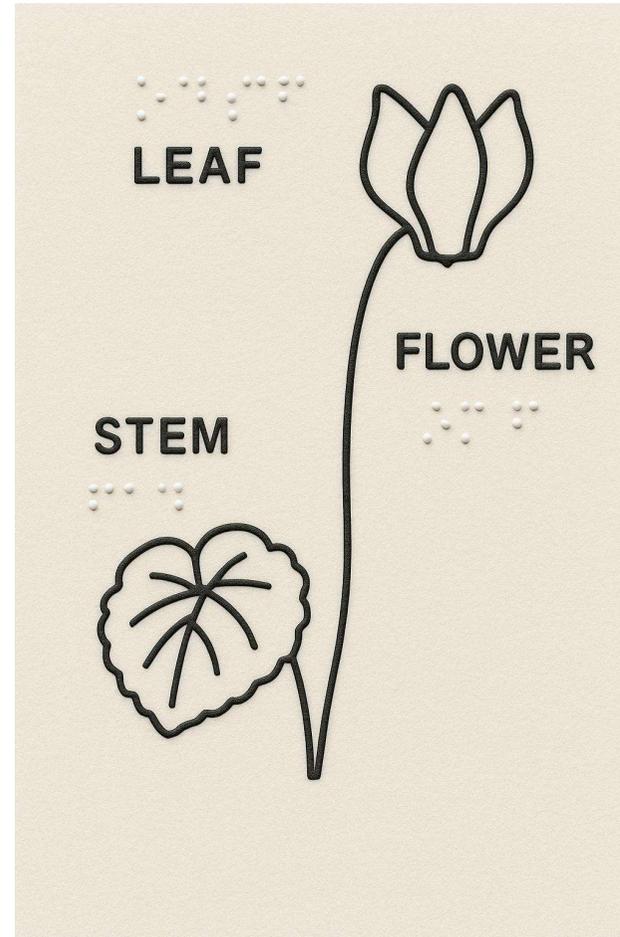
• פקעת

- אם ניתן להגיע אליה (בקרקה): עגולה, קשה, עם מעט בליטו.

• טיפים לזיהוי בטוח

- למשש בעדינות כדי לא לפגוע בפרח
- לזהות את צורת הלב של העלים והעורקים הבולטים
- להרגיש את כיוון עלי הכותרת – הם פונים כלפי מעלה ולא החוצה

רקפת – זיהוי על ידי עיוורים

יער פרחי הבר

05/01/2026

39

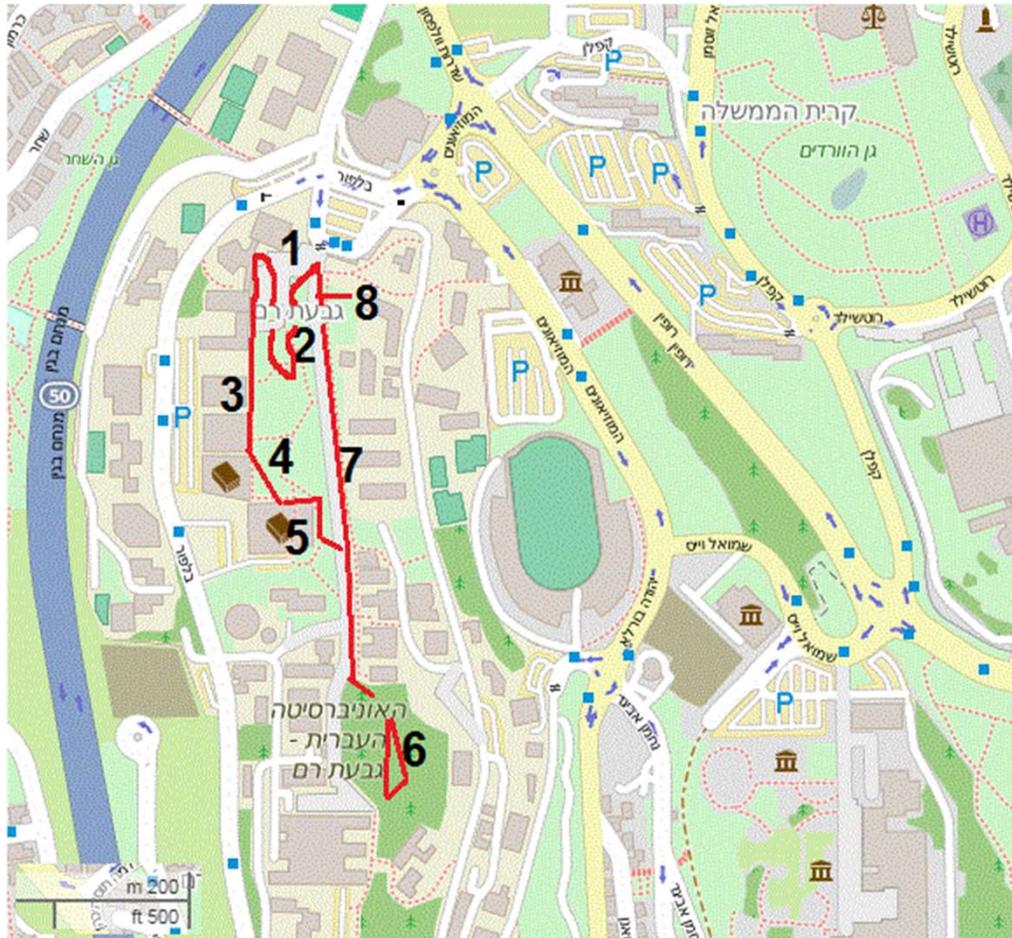
תוכנית הסיור

- 8:30 חניה בחניון מוזיאון ישראל
- 8:45 התכנסות בכניסה לרשות העתיקות
- 9:00-10:30 ביקור בסדנאות של **רשות העתיקות** – המחשת זיהוי מטבעות, חרסים ומגילות
- 10:45 נסיעה לאוניברסיטה העברית, גבעת רם – רק עם חלק מן הרכבים
- 11:15-12:45 ביקור באקדמיה ללשון העברית – נעסוק במכתבה של בן יהודה ותחיית השפה העברית, באוסף המסורות המתעד את המבטאים של קהילות ישראל ומה הם מספרים על התפתחות העברית, ובחידושי הלשון של האקדמיה
- 13:00-13:15 הליכה בשביל התלוי למנזה בגבעת רם
- 13:20-14:00 **ארוחת צהרים במנזה**
- 14:15-14:30 נסיעה לחניון הספרייה הלאומית
- 15:00-16:30 ביקור בספרייה הלאומית בדגש על אוצרות התרבות של ישראל בספר, בסיפור ובכתב, קערות ההשבעה, אותיות אור – פסל של מיכה אולמן, מבנה המוזיאון.
- 16:45-18:15 הליכה לאורך פארק רופין החדש והמונגש, ביקור באנדרטה למלחמת "חרבות ברזל", שיחה עם גב' יעלה ביטון דה לנגה מחזיקת תיק תיירות בעיריית ירושלים
- 18:30 סיום הסיור

ארוחת צהרים במנזה

- המילה **מנזה** Mensa היא מונח בלטינית שפירושו **שולחן או מקום סעודה**
- בגרמניה, שווייץ ואוסטריה מנזה היא המונח הרשמי לחדרי אוכל בקמפוסים, ולעיתים גם למתחמים גדולים עם כמה עמדות מזון
- ארוחות במחיר מסובסד לסטודנטים
- תפריט יומי מגוון (מרקים, מנות עיקריות, סלטים)
- לעיתים משמש גם כמרחב חברתי

הליכה חזרה לרכב

- 1 התחלה וסיום
- 2 שביל הציפורים
- 3 בניין ברמן
- 4 גזע סקווין ענקי
- 5 הספרייה הלאומית
- 6 יער הקמפוס
- 7 שדרות מאגנס
- 8 פינת הזיכרון

כל הזכויות לתיאור המסלול
שמורות לעמית מנדלסון
אתר הטוילים
"טבע ונופים בישראל"
www.inature.info

Map Data © OpenStreetMap
Contributors, CC-BY-SA

תוכנית הסיור

- 8:30 חניה בחניון מוזיאון ישראל
- 8:45 התכנסות בכניסה לרשות העתיקות
- 9:00-10:30 ביקור בסדנאות של **רשות העתיקות** – המחשת זיהוי מטבעות, חרסים ומגילות
- 10:45 נסיעה לאוניברסיטה העברית, גבעת רם – רק עם חלק מן הרכבים
- 11:15-12:45 ביקור באקדמיה ללשון העברית – נעסוק במכתבה של בן יהודה ותחיית השפה העברית, באוסף המסורות המתעד את המבטאים של קהילות ישראל ומה הם מספרים על התפתחות העברית, ובחידושי הלשון של האקדמיה
- 13:00-13:15 הליכה בשביל התלוי למנזה בגבעת רם
- 13:20-14:00 ארוחת צהרים במנזה
- 14:15-14:30 נסיעה לחניון הספרייה הלאומית
- 15:00-16:30 ביקור בספרייה הלאומית בדגש על אוצרות התרבות של ישראל בספר, בסיפור ובכתב, קערות ההשבעה, אותיות אור – פסל של מיכה אולמן, מבנה המוזיאון.
- 16:45-18:15 הליכה לאורך פארק רופין החדש והמונגש, ביקור באנדרטה למלחמת "חרבות ברזל", שיחה עם גב' יעלה ביטון דה לנגה מחזיקת תיק תיירות בעיריית ירושלים
- 18:30 סיום הסיור

נסיעה מן האקדמיה ללשון לספריה הלאומית

The screenshot displays a navigation interface with the following elements:

- Route Summary:** Best route, 5 min, 13 min, 4 min. Start: האקדמיה ללשון העברית, האקדמיה ללשון העברית, האקדמיה ללשון העברית. Destination: מופף רמ 15, Jerusalem.
- Options:** Leave now, Send directions to your phone, Copy link.
- Route Details:** via Derech Balfour, Fastest route, 5 min, 2.1 km. Includes links for Details and Preview.
- Explore:** 15 מופף רמ 15 Explore. Categories: Restaurants, Hotels, Gas stations, Parking Lots, More.
- Map:** A map showing a blue route starting from the Hebrew Academy of Sciences (האקדמיה ללשון העברית) and ending at the National Library of Israel (ספרייה הלאומית). Landmarks include Bloomfield Science Museum, National Library of Israel, Israel Antiquities Authority, Model of Jerusalem in 2nd Temple Period, Silberman Institute for Life Sciences, The Israel Museum, Jerusalem, and Azrieli College of Engineering Jerusalem.

תוכנית הסיור

- 8:30 חניה בחניון מוזיאון ישראל
- 8:45 התכנסות בכניסה לרשות העתיקות
- 9:00-10:30 ביקור בסדנאות של **רשות העתיקות** – המחשת זיהוי מטבעות, חרסים ומגילות
- 10:45 נסיעה לאוניברסיטה העברית, גבעת רם – רק עם חלק מן הרכבים
- 11:15-12:45 ביקור באקדמיה ללשון העברית – נעסוק במכתבה של בן יהודה ותחיית השפה העברית, באוסף המסורות המתעד את המבטאים של קהילות ישראל ומה הם מספרים על התפתחות העברית, ובחידושי הלשון של האקדמיה
- 13:00-13:15 הליכה בשביל התלוי למנזה בגבעת רם
- 13:20-14:00 ארוחת צהרים במנזה
- 14:15-14:30 נסיעה לחניון הספרייה הלאומית
- 15:00-16:30 ביקור בספרייה הלאומית בדגש על אוצרות התרבות של ישראל בספר, בסיפור ובכתב, קערות ההשבעה, אותיות אור – פסל של מיכה אולמן, מבנה המוזיאון.
- 16:45-18:15 הליכה לאורך פארק רופין החדש והמונגש, ביקור באנדרטה למלחמת "חרבות ברזל", שיחה עם גב' יעלה ביטון דה לנגה מחזיקת תיק תיירות בעיריית ירושלים
- 18:30 סיום הסיור

ספריות לאומיות בעולם

- ספריות לאומיות הן מוסדות תרבות ומחקר מרכזיים, השומרים את אוצרות הידע של מדינה. בין הידועות בעולם:
- **ספריית אלכסנדריה** (העתיקה) – נחשבת לאחת הספריות החשובות בהיסטוריה, מרכז ידע של העולם העתיק עם כתבים פילוסופיים, מדעיים, תרגומים ומסמכים הסטוריים של ממלכות שונות
- **הספרייה הבריטית בלונדון** – מהגדולות בעולם (יותר מ-170 מיליון פריטים), עם מיליוני פריטים נדירים (כתבי יד נדירים, כולל מגילות ים המלח, כתבי שייקספיר, ומסמכים היסטוריים כמו המגנה כרטה)
- **ספריית הקונגרס בוושינגטון** – הספרייה הלאומית של ארה"ב, עם אוספים עצומים (יותר מ-170 מיליון פריטים) עם טיוטות של הצהרת העצמאות וחוקת ארה"ב
- **הספרייה הלאומית של צרפת** בפריז – מרכז תרבותי ומחקרי מהמובילים באירופה - כתבי יד מימי הביניים, מפות עתיקות, תצלומים, תווים מוזיקליים וארכיונים היסטוריים

הספרייה הלאומית

- המבנה החדש של הספרייה הלאומית בירושלים הוא יצירת אדריכלות מרשימה שתוכננה על ידי משרד האדריכלים השוויצרי הרצוג ודה-מרון בשיתוף משרד האדריכלים הישראלי מן-שנער. הוא ממוקם בקריית הלאום, בין הכנסת ומוזיאון ישראל, ומשתרע על שטח של כ-46,000 מ"ר.
- הספרייה הלאומית של ישראל היא מוסד התרבות המרכזי לשימור מורשת הכתובה של העם היהודי והמדינה. היא ממוקמת בקמפוס גבעת רם, ומשמשת:
 - מרכז מחקר בתחומי מדעי הרוח, היהדות והתרבות.
 - אוצר לאומי של ספרים, כתבי יד, מפות, תצלומים והקלטות.
 - מרחב ציבורי עם תערוכות, אירועים וחוויות תרבותיות.

מבנה הספריה הלאומית

- **עיצוב חיצוני:** המבנה נראה כקוביית אבן גדולה עם פינות מעוגלות, המזכירות את אבני הכותל. המסה המרכזית "מרחפת" מעל קומת קרקע שקופה ומזמינה, היוצרת תחושת פתיחות ונגישות לציבור.
- **חיפוי:** שימוש באבן ירושלמית לחזיתות, עם קשתות וגג קמור הנראה מרחבת הכנסת.
- **חלוקה פנימית:** כ-60% מהשטח נמצא מתחת לפני הקרקע – כולל מחסן ספרים רבובטי, אולמות קריאה קטנים וחניון. מעל הקרקע יש קומות שקופות עם חללי תצוגה, ומעליהן שלוש קומות אבן שבהן אולמות הקריאה הראשיים, אודיטוריום ומשרדים.
- **אלמנטים ייחודיים:** "קיר הכריות" – אלמנט עיצובי ואקוסטי המשתרע על פני מאות מטרים, וכן גן ספרייה עם פסל "אותיות אור".
- **שפה עיצובית:** קווים רכים ומתעגלים ממשיכים גם בפנים – בקירות, מדרגות, תקרות וריהוט. המבנה תוכנן ללא גדרות, כהזמנה פתוחה לציבור.

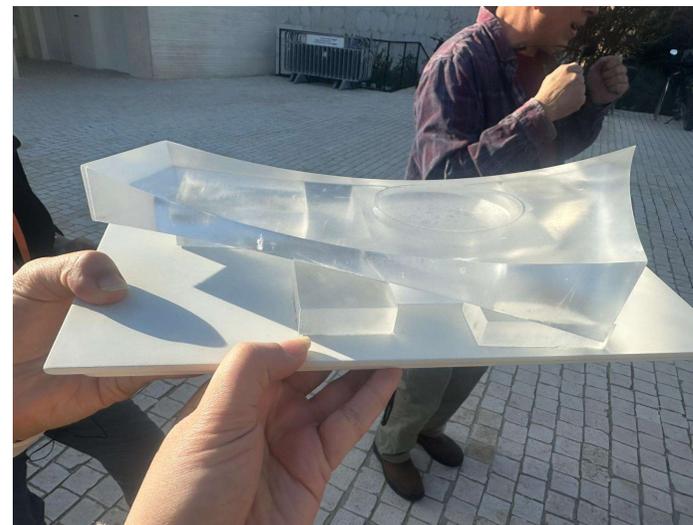
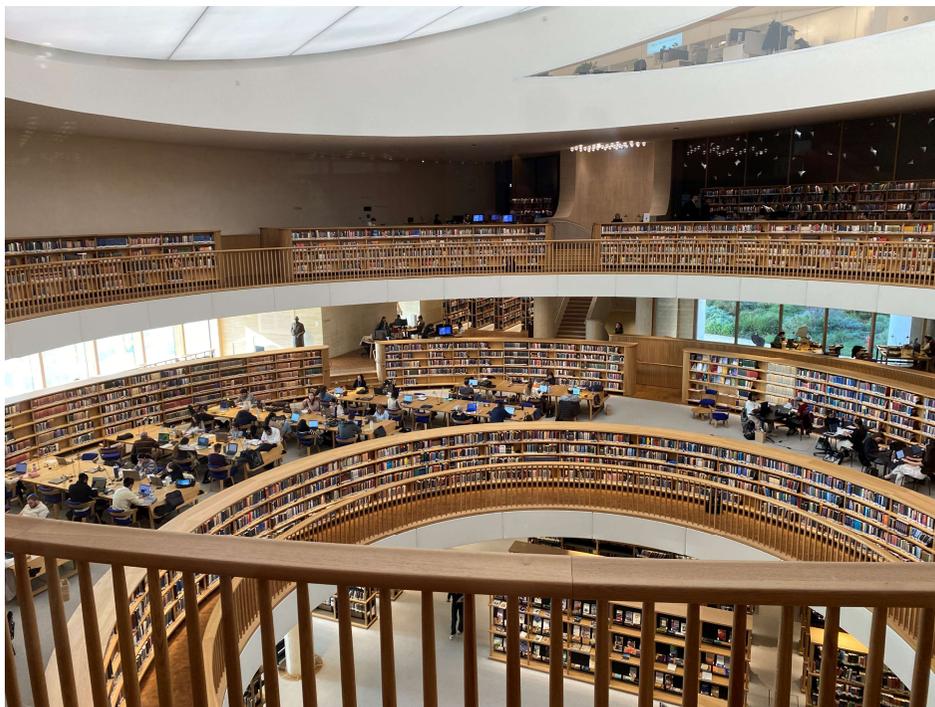
מבנה הספרייה הלאומית

05/01/2026

49

הספרייה הלאומית

05/01/2026

50

תוכנית הסיור

- 8:30 חניה בחניון מוזיאון ישראל
- 8:45 התכנסות בכניסה לרשות העתיקות
- 9:00-10:30 ביקור בסדנאות של **רשות העתיקות** – המחשת זיהוי מטבעות, חרסים ומגילות
- 10:45 נסיעה לאוניברסיטה העברית, גבעת רם – רק עם חלק מן הרכבים
- 11:15-12:45 ביקור באקדמיה ללשון העברית – נעסוק במכתבה של בן יהודה ותחיית השפה העברית, באוסף המסורות המתעד את המבטאים של קהילות ישראל ומה הם מספרים על התפתחות העברית, ובחידושי הלשון של האקדמיה
- 13:00-13:15 הליכה בשביל התלוי למנזה בגבעת רם
- 13:20-14:00 ארוחת צהרים במנזה
- 14:15-14:30 נסיעה לחניון הספרייה הלאומית
- 15:00-16:30 ביקור בספרייה הלאומית בדגש על אוצרות התרבות של ישראל בספר, בסיפור ובכתב, קערות ההשבעה, אותיות אור – פסל של מיכה אולמן, מבנה המוזיאון.
- 16:45-18:15 הליכה לאורך פארק רופין החדש והמונגש, ביקור באנדרטה למלחמת "חרבות ברזל", שיחה עם גב' יעלה ביטון דה לנגה מחזיקת תיק תיירות בעיריית ירושלים
- 18:30 סיום הסיור

הליכה לאורך שדרות רופין – לכיוון צפון מערב

The screenshot displays a Google Maps interface with the following elements:

- Search and Destination:**
 - Start: National Library of Israel, National and U...
 - End: Ruppin 36, Jerusalem, גינת שעשועים
 - Buttons: Add destination, Options
- Route Options:**
 - via Eliezer Kaplan St and Derech Ruppin: 8 min, 600 m
 - via Derech Ruppin: 9 min, 700 m
 - Note: All routes are mostly flat
- Map Details:**
 - Route: A blue line with circular markers indicating the path.
 - Landmarks: National Library of Israel (8 min, 600m), The Knesset (Recently viewed), Greenspot Charging Station, Ha-Magbit ha-Yehudit ha-Me'ukhedet Square, Bible Lands Museum Jerusalem (Recently viewed), Israel Antiquities Authority... (Recently viewed), Dov Eshbal Square, HI Rabin Hostel, Shrine of the Book, Model of Jerusalem in 2nd Temple Period.
 - Streets: Derech Ruppin, Liliyan St, Givat Ram Stadium, Givat Ram.

מי היה ארתור רופין?

- ארתור רופין (1876–1943) היה מנהיג ציוני, כלכלן וסוציולוג, שנחשב לאחד ממעצבי ההתיישבות היהודית בארץ ישראל ול"אבי ההתיישבות הציונית".
- נולד בראביץ' (אז בפרוסיה, כיום בפולין), למד משפטים וכלכלה וקיבל תואר דוקטור בגרמניה.
- בשנת 1908 עלה לארץ ישראל ועמד בראש המשרד הארצישראלי ביפו, הגוף שביצע את מדיניות ההתיישבות של ההסתדרות הציונית.
- יזם רכישת קרקעות והקמת יישובים, בהם דגניה, שכונות בירושלים ותל אביב, וחוות הכשרה חקלאיות.
- היה חבר הנהלת ההסתדרות הציונית והסוכנות היהודית, ובתקופת המנדט הבריטי ניהל את מחלקת ההתיישבות.
- עסק גם במחקר סוציולוגי והיה פרופסור באוניברסיטה העברית.
- תמך בתחילה בשיתופי פעולה יהודיים-ערביים ואף היה חבר ב"ברית שלום", אך פרש לאחר פרעות תרפ"ט.
- כתב ספרים על החברה היהודית והדמוגרפיה בארץ ישראל.
- נפטר בירושלים ב-1943 ונקבר בדגניה א'

פארק רופין

• 36 דונם

• אלמנט מים עם תאורת לילה, הכולל מצבי ערפול מים מיוחדים, בשילוב תאורת לילה צבעונית ומרהיבה. אלמנט המים יוצר מוקד עניין ויזואלי יוצא דופן, במיוחד בשעות הערב ופועל לאורך כל השבוע, כל חצי שעה למשך 5 דקות, משעה 12:00 בצהרים ועד 23:00 בלילה.

05/01/2026

פארק רופין בירושלים / אתר רשמי, צילום: ארנון רוזנצו

אלמנט מים עם תאורת לילה בפארק רופין (צילום: חברת עיריית ירושלים)

54

אנדרטה "חרבות ברזל"

- **אנדרטת "חרבות ברזל"** היא אתר הנצחה חדש בירושלים, שהוקם לזכר הנופלים והנרצחים הירושלמים במלחמת חרבות ברזל ובטבח 7 באוקטובר
- **מיקום:** ברחוב רופין, מול הספרייה הלאומית החדשה, בקריית המוזיאונים בירושלים
- **מאפיינים אדריכליים**
 - עוצבה על ידי משרד האדריכלים **אולך תול**
 - עשויה **ברזל**, בקוטר כ-14 מטרים ובגובה כ-5.5 מטרים
 - צורתה מבוססת על **מגן דוד**, שמקודקודיו מזדקרים כלפי השמיים כלוחות ברזל המדמים תפילה
 - העיצוב יוצר דימוי של **עץ גדוע וסדוק**, המסמל שבר עמוק אך גם אפשרות לצמיחה וריפוי

אנדרטה "חרבות ברזל"

- על הלוחות חרוטים שמות הנופלים לצד פסוקים, ובמרכז חקוק הפסוק מתפילת "נחם" - קטע תפילה מיוחד הנאמר בתפילת העמידה של מנחה ביום **תשעה באב**

"עַל כֵּן צִיּוֹן בְּמַר תִּבְכֶּה

וִירוּשָׁלַיִם תִּתֵּן קוֹלָהּ.

לְבִי לְבִי עַל חֲלֵלֵיהֶם"

- ניגונים

- **ביצוע ווקאלי** באתר הידברות:

https://go2.shidur.net/6/3/1/8_a9631ae7e0c374b/6318_fddbcac34326_bde.mp4

- **גרסה באלבום "כיסופים" של מרדכי בן דוד:**

https://www.youtube.com/watch?v=Lde0U_VqMhg

אנדרטה "חרבות ברזל"

• משמעות וסמליות

- האנדרטה מבטאת אחדות מתוך כאב, זיכרון והנצחה משותפת לחללי צה"ל ולנפגעי פעולות האיבה.
- מסר של תקווה וחיבור לצד ההנצחה של המחיר הכבד ששילמה ירושלים והמדינה
- חלל התייחדות - בסמוך לאנדרטה נבנה מיני-אודיטוריום עם תאורה מיוחדת, המאפשר אווירה שקטה ומכובדת לזיכרון

05/01/2026

57

סיכום

- רשות העתיקות
- אקדמיה ללשון העברית
- ספריה לאומית
- פארק רופין
- הנגשת תיירות בירושלים

הליכה לחניה (ספריה לאומית או מוזיאון ישראל)

3 min 18 min 8 min

- Ruppin 36, Jerusalem, גינת שעשועים
- National Library of Israel, National and U
- The Israel Museum, Jerusalem, Derech R

+ Add destination

Options

Send directions to your phone Copy link

via Derech Ruppin and Eliezer Kaplan St 18 min 1.2 km

Details Preview

Mostly flat

